

AR INTERESI UN ZINĀŠANĀM

Aizvadītas nu jau trešās kultūrvēsturiskās orientēšanās sacensības – šogad **"Pa Kreicburgas un Jēkabmiesta ielām"**. Pēc galvenās balvas – Jēkabpils PMK sagādātā "Hercoga naudas zuteņa" devās vienpadsmit komandas, apmeklējot desmit kontrolpunktus, pa ceļam gūstot ieskatu pilsētas kultūrvēstures notikumos un atbildot vēl uz septiņpadsmit jautājumiem.

Izraudzītais veids, kā stāstīt par pilsētas un Latvijas cilvēkiem, notikumiem un vietām ir pareizs, jo daudzi no dalībniekiem piedalās jau no pirmajām sacensībām. Saka – Ir interesanti!

Šoreiz sākam Ādamsona saliņā – Kreicburgā. Te kādreiz bijušas dzirnavas, piederējušas Ādamsonam, kurš audzējis arī kuplu ābeļdārzu. Savukārt vecie krustpilieši atceras lustīgās ugunsdzēsēju zaļumballes.

Viens no slavenākajiem krustpiliešiem Kārlis Skaubītis – lidotājs un latviešu aviācijas aizsācējs. Dalībnieki uzzina par viņa dienesta gaitām un ilgi pilsētā aprunāto gadījumu, kad Skaubītis gaisa balonā pārlidojis Daugavu.

Ilgus gadus abas pilsētas savienoja vien ūdens satiksme. Joprojām dzirdami nostalgiski nostāsti par upju tvaikoni „Gulbis”, tautā mīļi iesauktu par „Gulbīti.” Dārza ielas galā atradās vecākā Krustpils pārceltuve, savukārt Celtuves ielas galā, kura gāja garām kalēja Ašaka smēdei, atradās pēdējā celtuves vieta. Dalībnieki uzzina, ka pirmā pārceltuve atklāta 1764.gadā.

Agrāk krustpilieši ārstējušies ar drogām, Vecākā aptieka Krustpilī dibināta ap 1860.gadu un piederējusi provizoram Krauzem. Rīgas ielā 113 arī šobrīd atrodas aptieka. Tā tur ir jau no 1929.gada. Sacensību dalībnieki kontrolpunktā demonstrēja savas zināšanas par drogu ārstnieciskajām īpašībām.

Pa ceļam bija jāsakopo zināšanas par savu pilsētu un jāuzskaita, cik tad īsti mūsu Jēkabpilī ir ielu, kas nosauktas Latvijas pilsētu vārdos. Izrādās, tādu ir sešpadsmit!

Pie tilta notika nejauša tikšanās. Pēc sarunas bija jāatpazīst satiktā kundze. Par Aspaziju, izrādās, vairāk zinām pēc bērniības dzejas rindām „Mazā sirmā kumeliņā...” un izcilā dzīves biedra piesaukšanas.

Filozofu ielā daudzi atklāja vēl nezināmus vēstures faktus. 1890.gadā celta, te vēl joprojām saglabājusies Vecticībnieku draudzes māja, kurā savulaik tika atvērta pirmā Vecticībnieku draudzes skola. Tika sameklēts arī fasādes arhitektūras elements – sandriks.

Laiks izdzēs daudzas kultūrvēsturiskas, pilsētai svarīgas lietas. Daugavas malā kādreiz stāvējis lepnākais saietu nams – viesnīca „Belvija”. Treilona zālē, kurā bija ierīkota skatuve, uzstājusies slaveni mūziķi, arī Rīgas Latviešu biedrības orķestris Jāzepa Mediņa vadībā. Te spēlējuši teātri un rīkojuši pilsētas lepnākās balles. Prieks, ka visi dalībnieki lasījuši Lucijas Ūzānes grāmatu „Sens, tik sens bij...” un jau zināja, ka izsmalcināti franciskais „Belle vue” latviski nozīmē „skaistais skats”.

Maz ir saglabājusies ziņa par pilsētas vēsturi pirms Pirmā pasaules kara. Ēkas vietā, kur šobrīd atrodas galerija „Mans`s”, bijis pirmais Jakobštadtes cietums. Ēka gan ir degusi, bet domājams,

ka pagrabs vēl glabā cietuma kameru mūrus. Arī šajā pusē ļaudis cēlušies nemierus, un domājams, par to, iekalti važās aizdzīti katorgā. Važās dalībniekus nekalām, bet ar SIA „Sedumi” atbalstu, cilājot rituli ķēžu, dalībniekiem likām noteikt važu smagumu. Zināms, ka bijušas arī ap astoņi kilogrami smagas.

Ik dienas dzirdam slavenāko latviešu vārdus, par viņu devumu mūsu tautas kultūrvēsturē. Ikdienu nevērībā to uzskatām par pašsaprotamu, bet tad, kad šie izcilie cilvēki jāatpazīst, bieži kļūdāmies. Mūzikas skolas kontrolpunktā tika dota iespēja atpazīt slavenas latviešu personības – Aspaziju, Anna Brigaderi, Raini, Krišjāni Valdemāru, Jāni Jaunsudrabiņu, Vilhelmu Purvīti.

Strūves parkā dalībniekus sagaidīja Jēkabpils komercskolas audzēkņi, kuri lūdza noteikt latviešu vecvārdu nozīmi un tos ielikt stāstā. Tos gan esam neatgriezeniski aizmirsuši un diemžēl savā valodā vairs nelietojam.

Vēl noslēgumā komandu fotografēšanās pie nesen tapušajiem vides objektiem vecajā tirgus laukumā. Un šī gada sacensības galā!

Tiekamies atkal pievakarē burvīgā vietā pie Daugavas. Pateicoties Jēkabpils uzņēmēju atbalstam, ikviena komanda iegūst kādu balvu. Galvenā balva HERCOGA NAUDAS ZUTENIS tiek komandai „Zinātkārie Kāpēcīši”.

Tiekamies atkal nākošgad! Gaidām Jūs visus, komandas: „Pēdējā brīdī”, „Viens LS”, „Kuki-Muki”, „Zeltenes 87”, „2 meitenes un Es”, „SDC”, „Trīs huligāni”, „Dažādie”, „Brīvais vilnis”, „Kvorum” un „Zinātkārie Kāpēcīši”!

Jēkabpils pilsētas bibliotēka un Jēkabpils pašvaldības pateicas sacensību atbalstītājiem: **SIA "Jēkabpils PMK"**, īpaši **Mārim Dimantam**, kafejnīcām **"Ceļavējš"** – **Elzai Girgenai** un **„Terase”** – **Baibai Zubai**, **„BTA INSURANCE COMPANY”** SE, īpaši **Andrejam Bondarevam**, picērijai **"Itālis"** – **Agnesei Grīnbergai**, grāmatnīcām **"Zvaigzne ABC"** – **Edītei Siliņai** un **„Aisma”** – **Inārai Janvārei**, **SWED** bankai – **Gvido Liepiņam**, ziedu salonam **"Mimoza"** – **Inesei Kalniņai** par sagādātajām veicināšanas balvām.

Paldies **Ainai Laivīniecei**, **Māriņai Porei**, Jēkabpils **Arvīda Žilinska** mūzikas skolai (īpaši **Leonei Pauniņai**), **Rihardam Mežancim**, **Eletrai Žurilai**, **Elīnai Pašunai**, **Martai Gardei**, radošās grupas **"Inter alia"** jauniešiem – **Ernestam Lenšam**, **Elvai Porietei**, **Elīzai Lenšai** un kolēģēm no Kultūras pārvaldes par darbu kontrolpunktos!

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītāja **Renāte Lenša**